

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
De heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Datum: 12 juni 2024
Kenmerk: Rli-2024/271
Cc:
Bijlage(n): 1

Contactpersoon:
Telefoon:
E-mail:

Betreft: Rli-advies "Ruimtelijke ordening in een veranderend klimaat"

Geachte heer Harbers,

Met genoegen biedt de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) u hierbij zijn advies 'Ruimtelijke ordening in een veranderend klimaat' aan. Het advies is tevens aangeboden aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De voortschrijdende klimaatverandering maakt het steeds minder vanzelfsprekend dat altijd en overal in ons land de condities kunnen worden geschapen die nodig zijn om in ons land te kunnen wonen, werken en recreëren. In sommige gebieden en voor sommige activiteiten komen de grenzen in beeld van wat nog kan. In ons advies betogen we dat dit vraagt om ander ruimtelijk ordeningsbeleid. We moeten toe naar een ruimtelijke ordening die recht doet aan de grenzen van het watersysteem ('niet alles kan overal'), gekoppeld aan een aanpak die de flexibiliteit biedt om het ruimtegebruik gaandeweg aan te passen aan veranderende omstandigheden ('niet alles kan voor altijd').

In ons advies identificeren we zeven belemmeringen voor klimaatbestendige ruimtelijke ordening en doen we tien aanbevelingen, verdeeld over vier oplossingsrichtingen. Met deze aanbevelingen willen wij de overheid helpen om effectief te sturen op klimaatbestendige ruimtelijke ordening.

Burgers, bedrijven én overheden zullen bij hun ruimtelijke keuzes steeds meer rekening moeten houden met waterstaatkundige condities die in de tijd veranderen. Wij adviseren daarom aan het Rijk en de waterschappen om met een 'waterkalender' systematisch de gevolgen van klimaatverandering voor waterveiligheid, wateroverlast en zoetwatervoorziening in kaart te brengen en daarover tijdig en toegankelijk te communiceren. Zo weet de samenleving op welke waterstaatkundige condities redelijkerwijs gerekend kan worden, tot wanneer dat het geval is en welke onzekerheden er daarna aan de orde zijn.

We vragen aandacht voor meer flexibiliteit van het ruimtegebruik in ons land. Ruimte die in de nabije of verre toekomst nodig is voor waterstaatkundige werken (zoals dijkversterkingen en wateropslag) moet tijdelijk kunnen worden gebruikt voor andere ruimtelijke wensen, zoals het opwekken van energie, natuurontwikkeling en zelfs wonen. Daarnaast moet het ruimtegebruik

aangepast kunnen worden als de huidige waterstaatkundige condities niet meer tegen redelijke inspanningen en kosten realiseerbaar zijn. Dit vraagt om de ontwikkeling van nieuwe vormen van tijdelijk ruimtegebruik.

En tot slot adviseren we het kabinet om een programma op te stellen opdat tijdig besluiten worden genomen over enkele fundamentele keuzes, waaronder de toekomstige afvoerdeling van de Rijntakken, een open of gesloten Rijnmond en het bergen van rivierwater in de Zuidwestelijke Delta. Deze beslissingen zijn van grote invloed op de toekomstige ruimtelijke ordening van Nederland en de voorbereiding en realisatie ervan zullen verscheidene decennia duren.

Hoogachtend,
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur,

ir. [REDACTED]
voorzitter

dr. [REDACTED]
algemeen secretaris